

ПАРЛАМЕНТ

Элледэ ЗАГС керекмиди?

Ма бу сорууга жууап излегендиле КъМР-ни Парламентинде бу кюлледе болган «тёгерек столга» къатышхана. Шарт айтханда уа, ала Къабарты-Малкъар Республикада граждан болумну актыларын кыярал регистрация этиу ишни закон бла тап халга келтириуно амалларын сюзгендиле, аны муниципалитетледе бардыруну проблемаларына къаргандыла.

Жыйылыуға Парламентинде депутатлары, прокураторлары, Пенсия фонду, миграция службаны, бир къауум министрстволаны,

ЗАГС управленийны. Жамауат палатаны, жер-жерли самоуправленийны органдарыны келечилери да къатышхандыла. Аны башлай, законла чыгаруучу органды башчысы Чеченланы Анаур бусагъатда республикада «КъМР-ни

граждан болумну актыларын жазуучу органдарыны юсеринден закон болганын, ол 2003 жылда къабыл этилгенге эсе салганды. Алай, ол айтханда кёре, 2010 жылда РФ-ни Юстиция министрствосуну КъМР-де Управленийсы

Парламентини къарауна башка закону проект бергенди. Анга кёре муниципальный районла, шахар округла эм элледэ да ЗАГС-ны жумушларын тамамларга полномочиалы берилгенди. Арда ол артка къайтарылганды

да, жангысы жарашдырылганды. Ол закон а граждан болумну актыларын регистрация этерге эркинликни жаланда муниципальный эм шахар округлага бергенди.

Чечен ул Парламентте бир-бир элени башчыларындан тарыгула келгеннини, ала ахыр закону оюун терселгенлерин айтханды эмда бу жыйылууда ачыкъ сёлешуле тох амалы сайларга болуштуруларына ышанганын билдиргенди. Къалай-алай болса да, федеральный закону толтурурга керек болганын чертгенди.

Къабарты-Малкъарда ЗАГС-ны Управленийсыны башчысы эллиле асламысында кеслерини регистрация бла байламлы жумушларын район аралада тамамларганын айырып айтханды. «Сёз кюн, адам анос, аны жуукълары анга шагъатлык къагытын элде аладыла, алай алауа башка сүлбалауа да барырга тишеди. Къалай-алай болса да, район арада барырга керек болуучу актыларды, аны жуукълары анга шагъатлык къагытын элде аладыла, алай алауа башка сүлбалауа да барырга тишеди. Къалай-алай болса да, район арада барырга керек болуучу актыларды, аны жуукълары анга шагъатлык къагытын элде аладыла, алай алауа башка сүлбалауа да барырга тишеди.» дегенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ЖАМАУАТ ПАЛАТА

Адамланы властьха ышанылулукъларын къайтарыу - баш борчубузду

Къырал властыны право сакълау органларын да къуралган Жамауат советле бла байламлыкъла журиютюну темасына жораланып, КъМР-ни Жамауат палатасыны Законодательствону иглендириу, власть органланы ишлерине жамауатны жанындан контроль этиу, къоркъузулук эм право низам жаны бла комиссияны жыйылыуу болганды.

Комиссияны башчысы Анаур Целюсова бююнгюно жашауда болмай советле уллу жуушуну тамамларганын белгилегенди. Нек дегенде шендо демократия болумлада ала граждандар жамауатны тутуругула, власты бла адамланы араларында байламлыкъла тохташдырыу ала баш борчларыды. Советлени жетишил ишлегенлери уа регионун, саулай къырлары да политика, экономика жаны бла да тири аймагъанын ачыкълауу шартладан бирди.

Комиссияны башчысы Анаур Целюсова бююнгюно жашауда болмай советле уллу жуушуну тамамларганын белгилегенди. Нек дегенде шендо демократия болумлада ала граждандар жамауатны тутуругула, власты бла адамланы араларында байламлыкъла тохташдырыу ала баш борчларыды. Советлени жетишил ишлегенлери уа регионун, саулай къырлары да политика, экономика жаны бла да тири аймагъанын ачыкълауу шартладан бирди.

ишлерини хайрындан кетералыкъыз бу кемчиликлени, дегенди Анаур Целюсова. Бирин республикада ала не халда болганыларыны юсеринден докладны комиссияны келечиси Жилаби Калмыков этгенди. Ол билдиргенча, бек биринчи кюнде алай совет УФСИН-ни Къабарты-Малкъарда бөлүмюнде къуралганды. Ол кесини ишинде РФ-ни Конституциясына, федеральный законлага эм башка норматив актылага таянанды. Аны мураты углованый-толтуруу системаны ишине жамауатны къатышдырыу, анда ишлегенлени, тюремеледе тургъанлары да закон сөйрлерини къорулауу. Жыл сайын аны ишине планы жарашдырылады. Советни келечилери республиканы къаты эм битеуо режимли колонияларына дайым баргъанлай турардыла, анда адамланы жашуу - турмуш болуларына къарайдыла. Тутмакълауа жуукълары бла тебешуле, концертле къурайдыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жазылыу-2014

ЗАМАН АЗ КЪАЛГАНДЫ!

Хурметти жамауат! Жазылуу кампания бошалырга заман бек аз къалганды. Сиз алыкъа миллет газетибизге жазылырга жетишалмай тура эсеги, бир амал табыгыз да, почтага атлангыз.

Жангы жылда да сизни бла сау – эсен тюбеширбиз деп ышанабыз. «Заман» газетни редколлегиясы.

Бизни индексибиз - 51532

Намуланы ариу окъуууна лага - кызыу къарсла 2 бет	Ол преподавательлеге, студентлеге да бирча жуукъ эм багъалы эди 3 бет	Бир киши да жамауатдан айырылып къалмазча 3 бет	Игини, аманны айырырга юйретген дерсле 4 бет	Сейририк жумушладан толу кюле 4 бет	Огурлу ыз 4 бет
--	--	--	---	--	--------------------

Жангыртты

Суу жагъаланы къоруулау ишле барадыла

Эски Черек элли къатында Черек сууну кесегинде аны жагъаланы тынгылы келгендириу ишле барадыла. Бу жумуш Къабарты-Малкъары суу мюлк комплексин айтныгы жаны бла республиканы энчи программаны чекеринде бардырылады.

Чекленген жууаплыгы болган «Дорремстрой-1» общество алайда эски эмда тозурагъан

темир-бетон плиталаны жагъаланы алышдырылады. Саулай да сууну эки километрге жуукъ алай бир кесегинде тургъан плиталага этилликти ремонт.

Быллай мадар дагында Черная Речка элли жанында Бахсан сууну 1,7 километрге узунугуна да этилди.

Бу ишлеге былай 5,6 миллион сом къаратылганды. КъМР-

ни Табийгъат байлыкъла эмда экология министрствосу суу жагъаланы къоруулауу 70 объектни жумушларына къарайды.

Сагънылган программа бла 2020 жылга деги алай 63 объекте тынгылы ремонт этилликти. ХАДЖИЛАНЫ ФАТИМА. КъМР-ни Табийгъат байлыкъла эмда экология министрствосуну пресс-службасы.

СОЦИАЛЬНЫЙ ПОЛИТИКА

Борчланы арт болжалга салмазга

КъМР-ни предиятиялары бла организацияларында иш хакыны заманында телерге керек болганыны юсю бла республикалы комиссияны жыйылыуу болганды. Уруну эмда социальный айтныгы министри орубасары Николай Голочалов бир къауум предиятиялада былай биринчи ноябрьге иш хакъ телуеде борчланы болганын белгилегенди. Ол а 13 миллион сомдан артыкъды.

Эсертейик. Уруну эмда социальный айтныгы министрство иш хакыны телеме тургъан эм банкрот болган организациялада «Ишин бардырырга амалы болмай (банкротлуулауа тиешен)» деген Федеральный законга керек реестр къурагъан эди. Росстат билдиргенча, бусагъатда алай предиятияланы саны алтыга жетеди, контролтигу бардырган къырал инспекцияны айтханы бла уа ала онбешиде. Жыйылууда министрстволаны бла ведомстволаны келечилери алауа бойсуунган организацияла иш хакыны телемеи адамланы алларында банкрот болгъанлары кюнотчот берирге тоушенди. Андан сора да, ача телуею юсю бла бир къауум кемчиликлеге эс бурлуганды. Мухамед Мартынович быллай ишле профсоюзла за-

манында эс бурмагъанларындан чыгъганлары да айтханды. «Иши бир кесек огуна кесини эркинликни билирге керекди, ол жумушла бла да профсоюз юсериге тийишлиди», дейди ол.

Жыйылууда организацияла бла предиятияла да иш хакыны кезиюнде телемегенлерине эс бурурча аз заманы ичинде хазырлап, министрстволары бла район администрациялага письмома жиберилгенди.

Мадина ТОКМАКОВА, КъМР-ни Уруну эмда социальный айтныгы министрствосуну пресс-службасы.

Жыйылыу

Акъ-Сууда ветеранланы тириликлерине сукъланырчады

Уруну, урунуу да ветеранларыны Нальчик шахар совети орт кезиуде жыйылыуларын элде бардырадыла. Ала Хасания, Кенже элде да болгандыла. Бу жол а ветеран Акъ-Суу элде жыйылгандыла.

Ала ишлерин а жамауат организацины председатели Абдулла Мустафадан алышлуулаундан башлауу алауа элдеди. Анга «Нальчик шахарны сыйлы гражданини» деген ат аталганды. Андан сора ише кечгендиле. Биринчи болуп Акъ-Сууда ветеран организацияны башчысы журметли акъсакал Сосойланы Хадисни сёлешуине тынгылауу алауа элдеди. Ол элде ветеран организация 1106 адамны бирдиктен, аланы асламысы пенсиячыла болганыларын да билдиргенди. Урунуу ветеранларындан элде 110 адам барды. Улуу Ата журт урушка къатышханадан ала жаланда бири къалганды. Баш иелери урушка жоулганада да - алауа, тында ишлегенле 76 адам болдыла.

Жамауат организация тамамларган жумушлары да санаганды аны башчысы. Репрессиялауу тоушенгени социальный паспортлары да жарашдырылгандыла, беш бла жарым мил сом алгъан пенсиячылары саны тохташды-

рылганды. Ветеран элде, шахарда бардырылган торлю-торлю ишлеге, байрамлауа да туюлу къатышдыла. Суботниклеге да чыкъмай къалмауучула. Школга бла да терк-терк тюбешиде, ала уа башкъа элдеди, насийкат сөзлерин айтдыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

БОЛУМУНУ ТАП ХАЛГА КЕЛТИРИУ

Булунгу бла Эл-Тюбие газ жиберилип башланганды

Алтынчи декабрде кече Экинчи Чегемден Булууга барган жолу бир кесегинде ташла тошоп, газ быргыны юзгендиле. Аны бла бирге алайда транспорт жюрюу да тохтаганды. Къыйын болумну хатасындан Булуугу бла Эл-Тюбие элле газсыз къалгандыла.

Къыйын болумну кетерип муратда районда энчи штаб къуралганды. «Газпром газ юлешуучо Нальчик» компанияны бригадасы алайга олсагъат огуна жетгенди. Жетинчи декабрни эрттенгиликте уа жолу тазалар кюнотчот техника да келтирилгенди.

Этилген мадарланы хайыры бла транспортха жол ол кюн

ингирилче ачылганды. Эллини газ бла жалчыгы уа, районун администрациясыны пресс-

службасындан билдиргенлерине кёре, сегизинчи декабрни ингирилде башланганды.

Жаш тѐлю

Кыйын болумга ташген кызык жаш бла кызъ беш кюн индине Далинскде «Лебедь» санаториянын корпусларындан биринде олугуян да этип, проектир да кыорулгандыла. Алагъа дагында сейирлик къадарла болгъан адамла бла тобешуле кулурлгандыла. Битуе бу ишле «Высота» деген лагерини чеклринде бардырылгандыла. Аны Нальчк шхарны администратсиясы, КЪМР-ни Асламлы информатсия орнана, жаммаут эмда дин организацияла жаны бла министерствосу, «Нальчикин жаш тѐлѝосноно союзу» жаммаут организация, Къабарты-Малкъар кырал уиверситет кырагъандыла.

Бу жол бла лагер тѐртюнчо кере ачылады. Аны планын КЪМР-ну студентлери жаращиргандыла. Ала, 2012 жылда Машукда проектлерин кыоруунал да, грант кюлу болгъан эдиле. Сабийлеге къонакъла КЪМР-ни асламлы информатсия орнана, жаммаут эмда дин организацияла жаны бла министри Мухадди Кумахов, шхар администратсиянын жаш тѐлѝосноно ишлери жаны бла бѐломионо таматасы Евгения Бахтиярова, озушуйле этип жаны бла бѐломионо таматасы Шуаланы Ольга, акъыбалык болмагъанын ишлери жаны бла бѐломионо башчысы кыулугун толтургъан Созайланы Марина, КЪМР-ну ректору орнубасары Аюз Кумыков, жаш тѐлю болгъан эдиле.

Сейирлик жумушладан толу кюнле

жаммаут организациянын председатели Азамат Лоев да келген эдиле. Евгения Бахтиярова, быллай ишле нек кырулгандыла ангылат: «Сиз жашауда бир жерде тохтап калмай, бийикден-бийик кѝлѝорле бардыр, кыыйлыклардан кюрѝкмай, аланы жорларга юйрѝнѝре керексиз. Лагерге «Высота» деп да ма аны ючюн атагъаныбыз», - дегенди. Нальчкде Жаш тѐлюно союзу деген жаммаут организацияны таматасын орнубасары Оксана Забарава уа бу жолгъа дери лагерде 12-16-жыллык сабийле тургъанларын, быйыл а онсегизжыллыкыла да болгъанларын билдиргенди. «Алагъа деп энчи программа жаращирлгандыла. Анга кѝре, жаш адамланы билмилерин, башчылык этерге хунерликлерин ачыклар

ЭРИШИУЛЕ

Кючлерин «Къазакъ оюнлада» сынагъандыла

Май району физкултура эм салуу кючле комплексинде жаш тѐлюно къатышуу бла кыуанчы халда «Къазакъ лагерле» деген аскер - спорт оюна ачылылары болганды. Эришиуле КЪМР-ни Асламлы информатсия орнана, жаммаут эмда дин организацияла жаны бла министерствосу, Терк-Малка къазакъ округу, Май эм Прохладна районаны администратсиялары болушуклары бла «Къабарты-Малкъарда миллеттин араларында байлыкыны кючле, бир бирини ангыла» деген республикалы программаны чегинде бардырылгандыла. Бу меропиянын кырулушу баш магъанасы жаш адамлагъа кеми тарыхларын, маданиятларын билдирѝм эм патриот сезимлерин кючлендирѝуди.

Мурат бла рейтингле бардырырга, башха мадарла да этерге белгиленди», - дегенди. Санаторийде тургъан бир нѝнча кюнѝоно ичинде лагерчилю юч къауумгъа бийикден ишленгенди. Хар къауум кѝсини социальнай проектин жаращиргандыла. Андан сора да, аланы киноаутрала, табийгатыны аруу жерлерине да этленди. Ала Кисловодск шхаргъа дельфинариюге да баргандыла. Спорт эришиуле да бардыргандыла. Андан сора, лагерде тургъанла анда болгъан кюнѝонон къылай этюргенлерини юсунден къыска фильм кѝргѝзгенди. Тобешуно ахырында уа сабийлеги хар бирине да сертификат берилгенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзип.

Оюна башлангандан алгъа кыаргъа келген къонакъла да сѝз айтандыла. Ол кюн чакъырлыгъанла санахда КЪМР-ни Парламент депутаты Павел Кармаликов, КЪМР-ни башында сагъынлыгъан министрствосу жаммаут эмда дин организацияла жаны бла бѐломионо таматасы Загит Шибѝов, КЪМР-ни ДОСЖА-нын председатели орунбасары Хусѝн Мадунов, Терк-Малка округу атаманы Николай Лобунов,

Прохладна району администратсиясында физкултура бла спортдан бѐломионо таматасы Анатолий Кученко бла ДОСЖА-нын таматасы Газаланы Руслан, Май районода жаш тѐлю политика эм спорт жаны бла бѐломионо таматасы Евгений Ургѝдов болгандыла. Юч кюнѝоно ичинде бардырылгъан эришиуле Май бла Прохладна районлада жоуден артыкъ сорту къатышкандыла. Эм алгъа спортчу-

ла ушкюкладан илишаннга атырыл, тыйгъычылары болгъан жоллада чабып, мардадан ѝтѝоп, гранаталаны озылп эришгенди. Андан сора ала кѝсерин атлада чабып эм «АК-47» автоматны чачып - жыйыл да сынагандыла. Ахырында ала къазакъ кыпчылары къылай хайранлангандарын кѝргѝзгенди. Эм азы бла уа къоммунда volleyball да ойнал эришгенди.

Дата Тѝоене - тимуровецле, бююн а - волонтерла

Бу кюнде Волонтерланы битѝудина кюнѝонон белдирѝуне чеклѝорле Урван району Билим беруу управленясыны келечилери Нарткыяны шолларында окугъанлары байрамлары бла айтышылгандыла. Району администратсиясыны башчысы Антемѝрхан Канѝокову алды сагулалуно юсунден башламчылары анда жашагъанла, шхарны Тишарыулары совети, (РОБД) Ич ишлини районода бѐломионоде Жаммаут совет да къылай кѝргѝн эдиле. Аны бла байламы Маданият кюде

уллу жыйлыу болганды. Анда управленяны келечик Зарѝма Кагазѝева волонтерлагъа, сайлагъан жоларындан таймай, мындан арысында да огъурлу жумушла этип турурларын тежегенди. Акъыбалык болмагъанла ишлери жаны бла службаны профилдикти этип бѐломионо башчысы Оксана Балкѝзова уа школунла ала ала араларында жашагъан сабийлеге дадым болушук этѝ тургъанлары ючюн ырызакътын билдиргенди. Районда волонтерлык иш бла

алтмышдан аслам адам кѝрешедиле. Ала кѝселерин борчларын бек алгъа кыыйн болуугъа тѝоенгенге болушуда кѝрешиде. Битуе бардырылгъан меропиятилгъа тыри къатышдыла. Ала оом этгенден, ачыкъ жорекден илигиш этип барышында да жашуубуну жаркылатдырылдык, къуанданнн бла насындан толтурулушук.

Римма СОКUROBA, Урван району администратсиясыны пресс-службасыны таматасы.

Алгышылау

Магъаналы тиншюлеригеуде бююн уллу жетишимле тежебиз!

«Литературна Кобардино-Бакария» журналны редакциясы аты куруу бизни кызралда угъай, андан тышында да ойтылгъан алынн-философу, республиканы литературасыны классиклерини чыгармаларын тинтуу бла ормыш-талмай кѝрѝшкен, кѝн халкъла аралы академияла да члени болгъан, бизге да дойым статья жазгъан Эффендланы Ибрагимни жашы Салихин 80-жылгылы бла алгышылау.

Сизге, бизни багъалы таматоубуз, узакъ ѝмѝор, юйѝор насыйп тежебиз. Малкъар халкыны миллет культураны тарыхын тинтуде бютюдѝо уллу жетишимле болдуруугузуно юйегиниени билдиребиз!

Алтымышдан аслам адам кѝрешедиле. Ала кѝселерин борчларын бек алгъа кыыйн болуугъа тѝоенгенге болушуда кѝрешиде. Битуе бардырылгъан меропиятилгъа тыри къатышдыла. Ала оом этгенден, ачыкъ жорекден илигиш этип барышында да жашуубуну жаркылатдырылдык, къуанданнн бла насындан толтурулушук.

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЈАНЫ:
БЕШПАЙЛАНЫ Муталип
(баш редактору орунбасары)
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан
(баш редактору орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жауаплы секретарь)
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(жаммаут - политика бѐломионо таматасы)

ТЕЛЕФОНЫ:
Редактору ыриѝманы - 42-63-01, баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82, Жуяны секретарь - 42-66-85, Секретариат - 40-93-62, Коррѝкторла - 42-63-52.
РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЛЕРИ:
Жаммаут-политика белѝоно - 42-67-68, 42-24-02,
Экономика белѝоно - 42-66-72,
Култура белѝоно - 42-75-82,
Социальнай политика белѝоно - 40-59-18,
Жагъылылау эм спорт белѝоно - 40-39-93, 42-66-71.
Письмола эм редакция белѝоно - 42-37-94,
Тилмача белѝоно - 47-31-28,
Сурат алыму - 42-68-72,
Бухгалтерия - 42-30-87,
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагъат жѝорѝтмейт. Кыагъа жаммаугъа рецензия этилмейт эм ала артыкъ айтырмалыдыла. Гагъста бѝелѝангыны материалла айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла кенѝимеге болушуда. Ала айтылгъан хар зат ючюн Россѝеде Федерацияны башчыны къошеде законну тыншылдик материалла авторлары кѝселери жууапышдыла.
Редакция авторлдан 400 гат тизгенден (машина бла жазылган 5-6 ѝѝе) кеми алыдыды. Гагъста бѝелѝангыны материалла айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла кенѝимеге болушуда.
Гагъст башчыны асылды информатсияны эркинликлерини кѝруууу жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-но-ноябр регистрация этилгенди.
Регистрация номер - 40-0666. Индекс - 51532

Гатетин бѝелѝама КЪМР-ни Асламлы информатсия орнана, жаммаут эмда дин организацияла жаны бла министерствосуно компьютер службасы хазыр этгенди.
Гатѝ «Тетраграф» ООУ-ну тиншюлѝилин бѝелѝангыды. Нальчик шхар, Ленин аты прѝект, 33
Гатѝтис кѝслерне талшар курууу КЪМР-ни почта сувяны федеральнай Управленясы жууапыды. Телефонла: 76-01-82, 76-01-10
Гатѝтис роинагъа сагуу ючюн КЪМР-ни «Рѝсѝечал» ахшѝовер обшѝество жууапыды. Телефон: 42-69-34

Номере графике кѝре 19 00 сагъатда кыагъ салында. 20 00 сагъатда кыагъ салынганда.
ГАЗЕТИНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРЫЛГЪАНЫ:
Мокъаланы Жукура - жѝорѝуй редактору, Кенѝетчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары, Бийчекчиланы Жаннета (1, 2-чи белѝе), Ашкулланы Феруза (3,4-чи белѝе) - корректорла.
Тиражы 2660 экз. Заказ № 3070

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМН ИЗЪАТЫЛЫН АДРЕСИ:
360000, Нальчик шхар, Ленин аты прѝект, 5, электрон почта: ebor_50@mail.ru